

Číslo uchazeče:

1. Zařad'te historicky film *Žert* Jaromila Jireše a obecně charakterizujte období jeho vzniku.

2. Charakterizujte stručně styl tohoto filmu.

3. Zkuste tento film vymezit žánrově a daný žánr charakterizujte.

4. Reprezentuje tento film v kontextu české kinematografie nějaké filmové hnutí či směr?

a) Pokud se vám zdá, že ano,
– uveďte jeho zavedené označení:

– jmenujte tři spřízněná filmová díla:

– jmenujte tři filmaře:

b) Tento směr koresponduje s děním v některých zahraničních kinematografiích.

– uveďte jednu z nich:

– uveďte zavedené označení pro tento směr v dané národní kinematografii:

– jmenujte tři reprezentativní režisérské osobnosti:

5. Přečtěte si velmi pozorně znění otázky a zaškrtněte „ano“ nebo „ne“.

A: Jsou kulatost a oválnost bližší vlastnosti než rovnost a křivost ?	a) ano	b) ne
B: Mají slova záslužný a zasloužilý stejný význam?	a) ano	b) ne
C: Jsou pořádnost a čistota bližší vlastnosti než ziskuchtivost a skromnost ?	a) ano	b) ne
D: Jsou si slova pohyblivý a strnulý bližší než čilý a svěží ?	a) ano	b) ne
E: Znamenají slova široký a úzký něco protikladnějšího než velký a rozlehlý ?	a) ano	b) ne
F: Mají slova marnivý a vkusný stejný význam?	a) ano	b) ne
G: Mají slova věčnost a bezprostřednost opačný význam?	a) ano	b) ne
H: Jsou pravidelnost a krása protikladnější vlastnosti než měkčnost a tvrdost ?	a) ano	b) ne
I: Jsou svižnost a rychlost protikladnější vlastnosti než světlost a temnost ?	a) ano	b) ne
J: Jsou si slova velkorysý a malicherný bližší než zveličovat a přehánět ?	a) ano	b) ne

6. Přečtěte si pozorně následující text a označte tvrzení, které z textu bezprostředně vyplývá:

Film se stává „kultovním“ tím, že si jej diváci přivlastní, rozeberou, vtáhnou části filmu do svého privátního prostoru, tj. že začnou např. napodobovat gesta, části oděvu nebo sentence postav. Zřejmě ústřední problém pro vymezení pojmu kultovního filmu spočívá ovšem v tom, že jej nelze uchopit pomocí sémantické či syntaktické definice. Kultovní filmy nespojují (na rozdíl např. od westernů či muzikálů) nějaké společné typy postav, záběrů, místa děje (sdílená sémantika) ani nějaká společná struktura, neměnný vztah proměnných prvků (sdílená syntax). Status „kultovního“ filmu získala řada westernů, hororů, muzikálů, stejně jako filmů řazených tradičně do „mimožánrové“ sféry „uměleckého filmu“. Umberto Eco sice píše o CASABLANCE coby kultovním snímkem jako o „rozviklaném“, „nádherně nesourodém“ filmu, který si divák nevybavuje v paměti jako celek, ale jako sled oddělených obrazů – což by naznačovalo, že pro kultovní film je přeci jen charakteristický určitý typ syntaktických vazeb – a to vazby velmi volné, které způsobují, že se film „rozpadá“ do volně přemístitelných a přisvojitelných částí. Ovšem CASABLANCA, podobně jako řada dalších kultovních filmů, vykazuje navzdory Ecovu tvrzení stále relativně stabilní klasickou konstrukci, poměrně jasnou motivaci postav i patrné kauzální vazby. Důvod pro to, že si početně omezená a většinou vysoce specifická divácká skupina nějaký film „přisvojí“ a zahrne jej takovým způsobem recepce, který můžeme označit za kultovní, je přinejmenším ještě jeden: to, že recepce filmu nabízí okamžik transgrese, překračování (sexuálních, společenských...) norem, možnost (dočasně) úniku ze stávajícího, neuspokojivého statu quo. Filmové dějiny nabízí dvě tradiční kategorie kultovního filmu, rozlišované právě na základě toho, jaký typ transgrese a s ní spojeného potěšení film nabízí. Prvním z nich je „klasický kultovní film“ (CASABLANCA, METROPOLIS, JIH PROTI SEVERU...), který narozdíl od následujícího typu oslovuje poměrně různorodé publikum a nabízí především transgresi v podobě překračování časové hranice a omezení, vystoupení z neuspokojivé přítomnosti, narušení její tíživé všednosti. Klíčová je zde časová distance publika vůči objektu, mobilita divácké perspektivy, umožňující pohyb mezi přítomností a minulostí (převážně v podobě minulosti

klasického hollywoodského filmu); posedlost úlomky, suvenýry, přisvojitelnými částmi, která je pro kultovní aktivitu příznačná, se zde projevuje v podobě materializace dějin – skrze filmový pás (stopy jeho materiality, jeho historická technologická specifičnost – absence barvy či naopak přítomnost specifické barvy /Technicolor/), rekvizity, přítomnost dávno mrtvých herců. Druhou kategorií představují tzv. „midnight movies“, tedy filmy promítané o půlnoci v malých předměstských kinech, které zažívaly největší rozkvět ve druhé polovině 70. a první polovině 80. let. Tyto „půlnoční filmy“, jakými jsou např. ÚTOK VRAŽDÍCÍCH RAJČAT, MAZACÍ HLAVA nebo PINK FLAMINGOS, čerpají z brakové, „trashové“ estetiky, popírající ideologii „vznešeného“ a „krásného“. Tyto snímky (nebo spíše jejich kultovní recepcce), k nimž dále patří např. TEXASKÝ MASA KR MOTOROVOU PILOU, NOC OŽIVLÝCH MRTVOL či ROCKY HORROR PICTURE SHOW, nabízí jiný, radikálnější typ transgrese, spojený s narušováním zažitých norem a jejich progresivní reformulací – ať už jde o podryvání hollywoodské ideologie heterosexuality a monogamie, použití kanibalismu jako metafory konzumerismu nebo zpochybnění patriarchálního modelu rodiny. Díky tomu, a také díky specifickému místu a času promítání, je publikum těchto filmů mnohem specifičtější a často vytvářelo svébytnou subkulturu.

Z uvedeného textu bezprostředně vyplývá:

- 1) Kultovní film je vždy vázaný na jasně vymezenou diváckou subkulturu.

Ano - Ne

- 2) Syntaktická definice je nezbytná pro vymezení jakéhokoliv typu filmu.

Ano – Ne

- 3) Shrňte dle textu v jedné dvou větách definici pojmu „kultovní film“.

7. Kunderův román i Jirešova adaptace se v reminiscencích vracejí do počátku padesátých let. Byla to doba politických represí i justičních vražd. Ve vykonstruovaném procesu byla k trestu smrti odsouzena a poté v roce 1950 popravena mj. i jedna poslankyně za Čs. stranu národně socialistickou, předsedkyně Čs. rady žen. Uveďte její jméno.

8. Vytvořte dvojice z následujících jmen a pojmů:

(Ke jménům režisérů připište číslo uměleckého směru, resp. žánru.)

1. film noir	Jean-Luc Godard
2. neorealismus	Jonas Mekas
3. western	Robert Wiene
4. německý expresionismus	Roberto Rossellini
5. underground	Chris Marker
6. cinéma-vérité	Jean Epstein
7. francouzská nová vlna	Friedrich Wilhelm Murnau
8. kammerspiel	John Ford
9. francouzská avantgarda	Tony Richardson
10. free cinema	Marcel Carné

9. Z odpovzte otázky týkající se následujícího textu:

(Jde o týž text v anglickém originálu a dalších dvou jazykových mutacích. Zvolte si verzi dle svých jazykových předpokladů.)

French theorists are fond of making the differentiation between “film” and “cinema.” The “filmic” is that aspect of the art concerning its relationship with the world around it; the “cinematic” deals strictly with the esthetics and the internal structure of the art. In English, we have a third word for “film” and “cinema” – “movies” – which provides a convenient label for the third facet of the phenomenon: its function as an economic commodity. These three aspects are closely interrelated, of course: one person’s “movie” is another’s “film.” But in general we use these three names for the art in a way that closely parallels this differentiation: “movies,” like popcorn, are to be consumed; “cinema” (at least in American parlance) is high art, redolent of esthetics; “film” is the most general term with the fewest connotations.

Les théoriciens français aiment faire la différence entre “film” et “cinéma”. Le “filmique” est l’aspect d’une oeuvre d’art qui concerne sa relation au monde extérieur. Le “cinématique” est strictement liée à l’esthétique et à la structure interne de cet art. En anglais il existe une troisième notion autre que “film” et “cinéma” – “movies” qui nous permet de désigner la troisième face de ce phénomène et sa fonction en tant que produit économique. Ces trois aspects sont bien évidemment étroitement liés : ce qui est pour certains “movies” est pour les autres “film”. En général nous nous servons de ces mots pour un type d’art donné étroitement en accord avec la distinction précédente : les “movies” tel le popcorn sont destinés à être consommés, le “cinéma” (en argot américain au moins) est un art de haut niveau sentant l’esthétique et le “film” est la notion la plus générale qui implique le moins de connotations.

Französische Filmtheoretiker machen gern die Unterscheidung zwischen „film“ und „cinéma“. „Film“ ist jener Aspekt der Kunst, der das Verhältnis zur Umwelt behandelt; „cinéma“ betrifft nur die Ästhetik und die inneren Strukturen der Kunst. Im Englischen existiert ein drittes Wort neben „film“ und „cinéma“: „movies“ (was etwa unserem „Kino“ entspricht), ein guter Begriff für die dritte Facette des Phänomens: seine ökonomische Funktion als Ware. Die drei Aspekte sind natürlich eng verquickt: Was dem einen „Kino“ ist, ist dem anderen „Film“. Doch allgemein werden die drei Begriffe in etwa folgender Unterscheidung benutzt: „movies“ werden wie Popkorn konsumiert; „cinéma“ ist erhabene Kunst, mit dem Geruch von Ästhetik; „film“ ist der allgemeinste, am wenigsten präzierte Begriff.

Otázky:

1)-2) Definujte dle textu pojmy:

a) „film“

b) „cinema“ („cinéma“)

c) „movies“

3) Jak rozumíte této větě (vyberte si „svou“ jazykovou verzi):

one person’s “movie” is another’s “film”

ce qui est pour certains “movies” est pour les autres “film”

was dem einen „Kino“ ist, ist dem anderen „Film“

10. Škrtněte jméno, název či pojem nepatřící do následujících skupin:

1. Descartes – Heidegger – Hobbes – Schopenhauer – Platón – Aischylos
2. sonáta – epigram – sonet – drama – fejeton – novela
3. Bach – Schönberg – Vejvanovský – Vivaldi – Händel – Telemann
4. Rembrandt – Tizian – Botticelli – Wagner – El Greco – Cranach
5. Červený a černý – Paní Bovaryová – Bídníci – Vojna a mír – Jan Kryštof

11. Film Žert ostře útočí na socialistický režim. Vznikl v soukromé produkční společnosti, anebo film vyrobil a financoval stát?

12. Jakým způsobem je daný film vyprávěn (jakou má strukturu)?

13. a) Upřesněte dále funkci vypravěče v tomto filmu.

b) Je nějaký rozdíl v tom, jak je vypravěč využit v literární předloze? Konkretizujte.

14. Stručně charakterizujte čtyři hlavní hrdiny a způsob jejich herectví.

15. Pokuste se popsat význam hudby ve filmu Žert.

16. Ve filmu Žert hraje menší roli významný český filmový a divadelní režisér. Uveďte jeho jméno a název alespoň jednoho jeho filmu.

17. Jirešův Žert byl dokončen v roce, kdy došlo k invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Který ze států sovětského bloku se této vojenské operace neúčastnil?

18. Vyškrtněte filmy, které NENATOČIL Jaromil Jireš:

Křik
Obchod na korze
Helimadoe
Kladivo na čarodějnice
Dvojrole
Kočár do Vídně
Pět holek na krku
Valérie a týden divů

19. Stručně vysvětlete tyto dobové pojmy v politické sféře:

PTP
Pražské jaro
2000 slov
socialismus s lidskou tváří
revizionismus
Svědectví

20. Jmenujte alespoň pět filmů (českých nebo zahraničních) s politickým tématem a uveďte jejich režiséry.